

קראנו בשבילכם..

Dairy Herd Management

מצטטים מתוכם דברים העשויים לעניין את בוקרינו. "משק הבקר והחלב" שואף להיות בטאונם הנאמן והאמין של בוקרי ישראל. אמנם, אין הנחתום מעיד על עיסתו – בכל זאת, נדמה שהלכנו כברת דרך נכבדה בהקשר זה. ישפוט-נא הציבור, כי "משק הבקר" הוא שלו ובשבילו.
מרדכי מלען

D.H.M. XI/90

חוקרים תמותת עוברים

מחקר שנערך באוניברסיטת לואיזיאנה קבע תמותת עוברית של 11.5% – 25 ימים אחרי ההזרעה היו 47% התעברויות אך רק 35.5% מהן נמצאו הרות בבדיקת הריון, במישוש. הן שיעור ההתעברות, הן שיעור ההריונות היה יותר נמוך בעונת הקיץ בהשוואה לחורף. המחקר הראה טווח של 12% הריונות באוגוסט עד שיא של 53% בינואר. אולם, אבדן העובדים לא היה יותר גדול באופן מובהק בפרות שהזרעו בקיץ. אומדני התמותת העוברית נעה מ-13.5% בהזרעה ראשונה, ל-8.5% בשניה, ל-11.4% בשלישית, ול-7.5% בהזרעות יותר מאוחרות. מצד שני, לא היתה השפעה של רמת התנובה. אם גם החוקרים לא מדדו את התמותת העוברית באופן ישיר, הם העריכו את הבעיה באמצעות בדיקות פרוגסטרון בחלב ומישוש רקטאלי.

כמו כן נבדקה השפעת פרים שונים על תמותת העוברים. עבור 23 פרים שהיו להם לפחות 25 המלטות כ"א, אומדן תמותת העוברים הממוצעת היתה 11.1%, בדומה למחקר כולו. לעומת זה, היו פרים עם 2.2% ואחרים הגיעו עד כדי 31.7%; 7 פרים היו מתחת ל-6.5%, בעוד ל-10 פרים היה יותר מ-12.5% תמותת עוברים. במחקר זה, אחוז ההריון הממוצע היה 37.9%, עם טווח בין הפר הגבוה לפר הכי נמוך מ-58.3% ועד 14.8%, בהתאמה.

עוללות ומעללים ברפת כפר מסריק

פונדקאיות ברפת

ב-6.5.91 המליטה הפרה משואה 516 עגל בריא, ענין רגיל של כל הימים. אולם, הפעם הסיפור קצת שונה, כי זה הוולד ה-5 שנולד לה השנה, היתכן? ובכן, מי שראה את התכנית "תצפית" על עופרי מבחנה קיבל את התשובה. ב-2.5.90 הוזרעה 516 הזרעה רגילה – התעברה וכעבור 6 ימים הוציאו על ידי שטיפה 6 עוברים תקינים שהשתלו לעגלות פונדקאיות מהעדר שלנו. כעבור חדשים ב-29.7.90 הוזרעה שנית – התעברה והמליטה כמצופה עגל ב-6.5.91. אבל עוד לפני המליטה כל הפונדקאיות את ולדותיה, כך שקיבלנו ממנה השנה 2 עגלות ו-3 עגלים.

ועוד השג מרשים

ב-16.5.91 המליטה הפרה יוסי 275 תאומות מוזרות, אחת בצבע שחור-לבן והשניה בצבע אפור בהיר, תופעה מוזרה. הבדיקה מראה שהיא הוזרעה עם מנת קוקטייל, זרמתם של שני פרים: אדיר 2141 ח'אק 4006 ואף אחד לא ויתר על זכויותיו... כך, בפעם הראשונה ברפת שלנו המליטה פרה באותו תאריך 2 עגלות משני אבות שונים.

מוטל

D.H.M. II/91

D.H.M. X/90

חוקרים הריח המעורר פרים

צוות חוקרים בראשותו של ו.ר. קלם מאוניברסיטת טקסס, ארה"ב מחפשים את הריח (pheromone) הנודף מעגלה או פרה, בתור סימן שהן מוכנות להזדווגות עם הפר. ידוע זה זמן, שפירומונים כאלה קיימים בבהמות בית רבות וגם באדם, אך רק מעטים נחקרו עד כה וזוהו באופן כימי.

גילוי הפירומון של הבקר עשוי להביא לידי פיתוח בדיקה כימית לתאנה (ייחוס) ולביוץ, או לסייע בסינכרון נקבות הבקר. כמו כן, פירומון סינטטי יכול היה לשמש ככלי עזר לגרות את התנהגותו המינית של הפר, הן בקביעת הדחף המיני שלו, במיוחד כשהפר מזדקן והולך, ואף לעזור בהפקת הזרמה ממנו.

החוקרים מעריכים, שיקח להם כשנתיים כדי לבדוד את הריח וללמוד הרכבו הכימי.

HOARD'S DAIRYMAN
THE NATIONAL DAIRY FARM MAGAZINE

H.D. 25/II/91

חליבה זעירה

חוקרים מאוניברסיטת ויסקונסין, ארה"ב משתמשים בחליבה זעירה (micro-milking) במסגרת מחקרים העוסקים בעכברים, בהם נוהגים הנדסה גנטית כדי ליצור עכברים המייצרים חלב בעל תכונות ייחודיות.

בין האפשרויות הנחקרות מונים חלב בעל רמת קזאין גבוהה לייצור גבינות או תחליף-קפיל לחלב-אם שאינו גורם לגירויים אלרגיים אצל אנשים אשר אין ביכולתם לצרוך חלב פרה רגיל. אם וכאשר יצליחו לפתח את הטכניקה האמורה, ישתמשו בה כדי לפתח סוגי חלב דומים אצל עזים או פרות. בשלב זה חולבים את העכברים במכונות זעירות ומפיקים מהם בין 1/2 עד 1 כפית חלב ליום/ראש (מדובר בראש זעיר - מ.מ.).

מרגרינה מעלה רמת הכולסטרול בדם

יתכן ששפקי המרגרינה ייאלצו להימנע מטעונות, כאילו המרגרינה יותר בריאה וזאת לאור מחקרים חדשים שנערכו בהולנד. מחקרים אלה מצאו ששמן צמחי ומרגרינה שעברו תהליך של הידרוגנציה (hydrogenation) מעלים את רמת הכולסטרול בדם.

למעשה, עוד לפני פרסום המחקרים הללו, שיווק החמאה התחיל לעלות ככל שמחירה ירד לזה של מרגרינה איכותית. עובדה זאת חייבת לגרום לכמה כלכלנים לנתח מחדש את היחסים בין מחיר החמאה וקליטתה בשוק, כי היו כאלה שטענו, שהצרכנים לא יגדילו קניית החמאה מטעמי בריאות, ללא כל קשר למחירה, ולא היא.

D.H.M. II/91

הסרת הגביעים משפיעה על בריאות העטין

ככל שמדובר בדלקות-עטין הנגרמות על ידי החליבה המיכנית, יותר חשוב איך מסירים את הגביעים מאשר מתי מסירים אותם - טוען ס.ו. האלד, מומחה לבקר חלב באוניברסיטת פנסילבניה, ארה"ב וממליץ לסגור את הוואקום בטרם הסרת הגביעים.

כמו כן, הוא מתיחס לשאלה הנשאלת לעתים קרובות, איך לטפל ברבע שחליבתו נגמרת לפני יתר הרבעים. בדרך כלל, כל עוד הגביע נשאר על הפטמה ולא גולש (או מצפצף), יש להשאירו, כי ההסרה עלולה לגרום לגלישת גביעים ובזה להביא לידי "מסטיטיס מיכנית". בסיכומו של דבר, הסרת גביעים בלתי נכונה עשויה להוות סיכון משמעותי לבריאות העטין.

H.D. 25/I/91

H.D. 25/II/91

נהג בפרות כפרות!

זה מזמן הפכה השמירה על איכות הסביבה למעין דת (בלעז environmentalism). בודאי, גם אני רוצה שנשמור היטב על סביבתנו – אולם, עצים ובעלי-חיים הם לשימושנו. בהודו, למשל, הפרות הן נחשבות לקדושות בעוד בני-אדם מתים מדי יום מתוך חוסר תזונה.

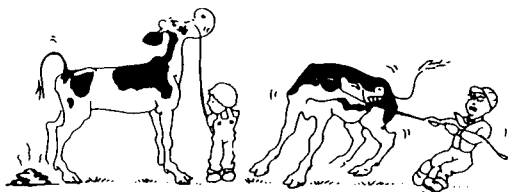
עצים הם דבר חי, אך גם גבעולי תירס. כולם נועדו לשימושנו, לאו דוקא לניצול בלתי מבוקר, כמובן. אותם פעילים לזכויות בע"ח מוכנים להקריב עצמם ואף חייהם כדי להציל עוף נדיר, או לוייתן – בעוד ילדים נהרגים ומתים ברחובות ערינו הגדולות. עלינו לשמור על פרספקטיבה נכונה – לנהוג בעצים, כבעצים, לנהוג בפרות כבפרות, ולנהוג בבני-אדם כבני-אדם.

[החתום גם במדינת אלסקה]

H.D. 10/V/89

שמור על צינון הפרה המתיחמת

מקובל לשמור על הפרה מפני עקת חום ביום אחרי ההזרעה. אולם, חוקר מאוניברסיטת גיינסוויל, פלורידה טוען, שיש חשיבות רבה להגן על הפרה בפני עקת חום גם ביום שלפני ההזרעה, על מנת להעלות את שיעור הפוריות. לפי נסיונם שם, כ-80% מכלל הפרות אינן מראות סימני ייחום בחודשי הקיץ החמים, ורק 15%-25% מאלה המתיחמות גם מתעברות ומגיעות להמלטה בתקופת הריון שלמה. לעתים קרובות חום הגוף של הפרה הסובלת מעקת-יחום גבוה מדי ולא מאפשר לעובר להישרד בחיים.

שכר שגרת-חליבה

פרות הנחלבות תוך דקה לאחר התחלת הכנתן נותנות 10% יותר חלב מאשר פרות שחליבתן התחילה אחרי שהות של 5 דקות – כך מודיעה מערכת ההדרכה של קנוס, ארה"ב. התוצאות מתבססות על 40 תצפיות ברפתות האזור. הדו"ח טוען עוד, שהכנה להורדת החלב הביאה יתרון נוסף – הגדלת קצב הזרימה של החלב כדי 25% (בחישוב לדקה), סימן מובהק לחליבה יעילה.

H.D. VI/89

שמור על קור-רוח – של הרפתן ושל הפרות

ימים חמים, דחוסים ונעדרי רוח עלולים להוריד את התנובה באופן חמור. כידוע, פרות מניבות סובלות במיוחד ממזג אויר כזה – כך אומר המהנדס ו. מאיר מאוניברסיטת איובה. יש לנצל כל אפשרות של צל טבעי או בנוי וכל משב רוח, טבעי או מלאכותי.

סככות צל צריכות להיות גבוהות, לפחות 3.60 מ'. חומר טוב לכיסוי הגג צריך להחזיר את האור/הקרינה, כגון מתכת צבועה לבן או אלומיניום. גם עוזר לצבוע את הצד התחתון של הגג בצבע שחור.

לצורך איורור טוב יש לפתוח כל החלונות והדלתות (מדובר ברפתות סגורות – מ.מ.). מאווררים יעילים ביותר כאשר הם פועלים ברפתות סגורות בעלות תקרה נמוכה. במבנה עם גג דו-שיפועי ללא תקרת-משנה פנימית צריך להשאיר את ראש הגג פתוח (ridge) לאורך כל המבנה, על מנת שהאוויר החם יוכל לצאת – כן יש להתקין פתחים גדולים בצדי המבנה על מנת לאפשר כניסת אויר טרי. בכל מקרה, בידוד צדו התחתון של הגג גם כן מסייע בשמירה על קרירות בתוך הרפת.